

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

श्रमको सम्मान गर्न सिकौं,
राष्ट्रको उत्थान र विकासमा
मद्दत पुऱ्याऔं।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष १२, अंक १७, पृष्ठ- ६ ने.सं. ११३५ दिल्ली श्व. अष्टमी, ति. सं. २०७२ साउन ८ गते शुक्रबार JULY 2015 मूल्य रु. ५।-

मस्यौदामा धेरै मसला हाल्न सुझाव

नेपालको संविधान २०७२ प्रारम्भिक मस्यौदा असार २५ गतेबाट जनताबीच छलफल र सुझावको लागि सार्वजनिक गरेको छ।

संविधानसभाको बैठकबाट १५ दिनभित्र आवश्यक सुझाव जनमत संकलन गर्न साउन ४ र ५ गते देशभरका २४० क्षेत्रमै निर्वाचित र समानुपातिक सभासदहरू खटेका थिए। प्रत्यक्ष निर्वाचित सभासदहरूको नेतृत्वमा संकलित सुझावलाई देशभरकै प्रश्न थियो, मस्यौदा धेरै मसला हाल्न बाँकी छ।

क्षेत्र नं. १० अन्तर्गत पाँगा पार्टी भेन्यूमा विधान संविधान सुझाव संकलनमा नेमकिपाका नारायण महर्जनले पूँजीवादी व्यवस्थामा पूँजीवादी संविधान नै

आउने हो यसले बहुसंख्यक कामदार जनताको हित गर्दैन। यो संविधान कागलाई बेल पाक्यो हर्ष न विस्मात भन्दा जनतालाई केही फरक नपर्ने बताउनुभयो। तै पनि कानुनी संघर्षको क्रममा नेमकिपाको

तर्फबाट प्रस्तावनामा समाजवाद उन्मुखको सद्वा वैज्ञानिक समाजवाद थप्नुपर्ने, संविधानसभाको घोषणापत्रमा शिक्षा, स्वास्थ्य निःशुल्क र रोजगारको ग्यारेन्टी दिने शब्द लेख्ने ४ दल संविधानमा

कानुन बमोजिम मात्र व्यवस्था हुने उल्लेख गरेर नेपाली जनतालाई गुमराह पारेको भन्दै उच्च शिक्षासम्म निःशुल्क, स्वास्थ्य सम्पूर्ण निःशुल्क र रोजगारको ग्यारेन्टी हुनुपर्ने मौलिक हकमा उल्लेखगरी कानुन बमोजिम भन्ने शब्द हटाउनुपर्ने,

संसदीय व्यवस्थाको नेपालको इतिहासमा २०४६-०७२ असफल र भागवण्डाको खिचातानी भएकोले अब प्रत्यक्ष निर्वाचनमा कार्यकारी राष्ट्रपतिको व्यवस्था गर्नुपर्ने र देशमा अपराधलाई दण्ड होइन प्रोत्साहन र पुरस्कार दिने भएकोले कुनैपनि अपराधीलाई अदालतले दोषी ठहर गरेमा मृत्युदण्ड दिनुपर्ने मस्यौदामा उल्लेख हुनुपर्ने बताउनुभयो।

क्रमशः ५ पृष्ठमा

किपू बचत १८ औं वर्षमा प्रवेश

कीर्तिपुर क्षेत्र सबैभन्दा पुरानो बचत तथा ऋण सहकारी संस्था किपू बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. १७ वर्ष पार गरी १८ औं वर्षमा प्रवेश गरेको छ।

समुदायमा आधारित यो सहकारी संस्थाले आर्थिक कारोबार सेवासँगै सामाजिक दायित्व निभाउने क्रममा विभिन्न सामाजिक कार्यहरू गर्दै अगाडि बढेको छ। स्वास्थ्य शिविर, विभिन्न शिपमूलक तालिम, सस्तो बजार हुँदै कीर्तिपुरमै

पहिलो महिला स्कूल समेत संचालन गरी शैक्षिक विकासमा सेवा दिएको छ। यो संस्था २०५५ साल साउन ७ गते डिभिजन सहकारी कार्यालयमा दर्ता नं. ३३६ दर्ता प्रमाण लिई कीर्तिपुर क्षेत्रभित्र सेवा विस्तार गरेको हो।

निर्वाचन क्षेत्र विकास खर्च समेत फ्रिज

ललितपुर। आर्थिक वर्ष २०७१/०७२ मा ललितपुर जिल्लामा निर्वाचन क्षेत्र विकास खर्च समेत फ्रिज भएका छन्।

ललितपुर जिल्लाको ३ क्षेत्रमा ४ करोड २० लाख विनियोजन भएकोमा १ करोड ५४ लाख खर्च हुन नसकी फ्रिज भएको जिविसले जनाएको छ।

स्थानीय स्वायत्त शासन तथा सामुदायिक विकासको ३

करोड ११ लाख ४९ हजार ६ सयमा २५ लाख फ्रिज भएको छ। जिविसको केन्द्रीय अनुदान रकम ३ करोड ८६ लाख ८४ हजार मध्ये १ करोड १० लाख, स्थानीय स्तरका पुल तथा सामुदायिकमा विनियोजित २ करोड ७५ लाख मध्ये ८५ लाख, भोलुङ्गे पुल ८३ लाख २४ हजारमध्ये ३१ लाख यातायात पूर्वाधार १ करोड ४५ लाख मध्ये ५० लाख फ्रिज भएको जनाएको छ।

संवैधानिक अंग बनाउन सुझाव-प्रेस काउन्सिल

देशभर संविधानको पहिलो मस्यौदामाथि सुझाव दिने क्रममा प्रेस काउन्सिल नेपालले पनि प्रेस काउन्सिललाई संवैधानिक अंगको रूपमा राख्न सुझाव दिएका छन्।

काउन्सिलका अध्यक्ष बोरण बहादुर कार्कीको नेतृत्वमा संविधानसभाका अध्यक्ष सुवास

नेम्बाङ्गलाई भेटी नयाँ संविधानमा सो सुझाव दिनुभएको हो।

प्रेस स्वतन्त्रताको संरक्षण र स्वतन्त्र पत्रकारिताको विकासको लागि स्वतन्त्र, स्वायत्त र स्वनियमनकारी निकायको रूपमा परिकल्पना गरेकोले संवैधानिक अंगको रूपमा सुझाव दिएको हो।

प्राविधिक एसएलसीका विद्यार्थीमा उत्साहबर्धक

प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा (TSLC) २०७२ को नतिजाले विद्यार्थीहरूमा उत्साह बढेको छ। उत्साहित विद्यार्थीले भोलिका दिन सफल अध्ययन गरी हरेक क्षेत्रमा सक्षम हुनेछो भनाई जनसेवा उमावि पाँगामा भएको प्रवेशिका परीक्षामा उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई बधाई तथा वार्षिक उत्सवमा प्रमुख अतिथि काठमाडौँ जिल्ला शिक्षा अधिकारी दिनेश कुमार श्रेष्ठले बताउनुभएको हो।

श्रेष्ठले पानसमा दीप बाली उद्घाटन गर्दै जनसेवा उमाविमा भौतिक निर्माणले सम्पन्न

भएजस्तै शैक्षिक क्षेत्रमा यो नतिजाले थप उत्साह मिलेको

बताउनुभयो।

विद्यालयका प्राचार्य नन्द कुमारी महर्जनले विद्यालयको प्रगति विवरणको साथै आगामी वर्षको योजना तथा नीति र वार्षिक आय व्यय प्रस्तुत गर्नुभएको थियो।

जनाधार क्याम्पस व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष माधवलाल महर्जनले उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई बधाई दिँदै उच्च शिक्षामा पनि पूर्ण सफलताको कामना गर्नुभयो। वहाँले

क्रमशः ६ पृष्ठमा

भूकम्पले ढाल्यो, झरीले नष्ट गर्दै सम्पदा

- बिजु महर्जन

ललितपुर। बुद्धमति काठमाडौँमा पुरानो नेवारी सभ्यता बोकेको बस्ती हो। काठमाडौँबाट ८ किलोमिटर दक्षिणतर्फ अवस्थित यस गाउँमा काठबाट निर्मित छैटौँ शताब्दीदेखिका मन्दिरहरू रहेका थिए। तर वैशाख १२ को भूकम्पले बुद्धमतिको चिनारी गुमेको छ। मन्दिरहरू ढलेका छन्। सबैभन्दा चर्चित रातो मछिन्द्रनाथको मन्दिर पूरै ढलेको छ भने मन्दिरका महत्वपूर्ण सम्पदा पुरिएका छन्। वर्षातको समयमा खुला आकाशमूनि यस्ता सम्पदा पानीका कारण थप बिग्रिदै गएका छन्। ऐतिहासिक सम्पदाको भग्नावशेष हेर्दा निकै दुःख लाग्दो अवस्था छ। तर

सम्बन्धित निकायका अधिकारीहरूले यसमा कुनै चासो देखाएका छैनन्। यस्ता सम्पदालाई पुनःनिर्माण गरेर पुरानै अवस्थामा पठाउन पहलकदमी लिनु आवश्यक रहेको स्थानीयहरू बताउँछन्। पुरातात्विक सम्पदाको जर्गेनामा स्थानीय आफै पनि त्यति सक्रिय छैनन्।

पहिले

अहिले

संविधानको प्रारम्भिक मस्यौदाले विचारगोष्ठीमा सहभागी बनाउँ।

कार्यक्रमः

मिति: २०७२ साउन ९ गते, शनिबार
स्थान: राष्ट्रिय नाचघर जमल, काठमाडौँ
समय: दिनको १२:०० बजे
प्रमुख वक्ता:-

♦ नारायणमान बिजुवर्षे (रोहित) अध्यक्ष, नेमकिपा

आयोजक

नेपाल क्रान्तिकारी युवा संघ
नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघ

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघ

हिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघ

राजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिर

राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १२, अंक १७, २०७२ साउन ८ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

सुभाव समेटिएला र ?

नेपालको संविधान २०७२ पहिलो मस्यौदा माथि सुभाव संकलन (जनमत) कार्य ५ गते सम्पन्न गरियो ।

सरकारले राष्ट्रिय सार्वजनिक विदा दिएर ४ र ५ गते जनउत्साह बढाउने र धेरै सुभाव संकलन गर्ने लक्ष्य लिएको थियो तर काठमाडौं र बाहिर जिल्लामा उपस्थिति हेर्दा कार्यकर्ता बढी र सर्वसाधारण कम मात्रै सहभागी भएको देखिन्छ ।

सर्वसाधारणको हातमा संविधानको पहिलो मस्यौदा हातमै परेन भने पनि फरक पर्दैन । उपस्थिति जनसमुदायले पहिलो प्रश्न यो मस्यौदामा धेरै मसला हाल्न बाँकी छ, मसला हाल्दा संविधानसभाले समेट्ने हो कि होइन ?

देशको संविधान हिजो ६४ सालबाट हेर्दा ८ वर्षमा तयार नभएको अहिले फास्टट्र्याकको नाममा मस्यौदा जनताबीच त ल्यायो तर २ दिनमा धेरैले २ मिनेटमा सुभाव हाल्नुपर्ने, लाखौंले लिखित पनि हाले । जनताको सुभाव समेट्ला शंका सर्वत्र छ ।

संघीय गणतन्त्रात्मक राज्यमा न संघको नाम छ न त संघीयको सीमाङ्कन नै । संविधानसभाका प्रतिनिधि गरेका राजनैतिक दलहरूले गर्नुपर्ने कार्यलाई प्रदेश र आयोगको गठनले भोलि भ्रमेला पार्ने काम यो संविधानसभाले गर्ने निश्चित छ ।

अहिले नै आयोग बनाई नामाङ्कन र सीमाङ्कन गर्न किन सकेन ।

४ दल १६ बुँदेमा तेकेर ल्याएको संविधानको मस्यौदा पूँजीवादी संविधान नै हो पूँजीपति वर्गको हित गर्ने । अब संविधानमा जघन्य अपराधीलाई मृत्युदण्ड जस्ता उल्लेख गर्न सकेमा कमसेकम अरु सेवा दिन नसकेमा पनि जनता सन्तुष्ट हुन सक्ने ठाउँ रहन सक्छ ।

नेपालको राजनैतिक अन्तर्भ्रम

श्रीकृष्ण महर्जन

संसारको हरेक समाजमा त्यसदेशको भौगोलिक, राजनैतिक तथा सामाजिक वातावरण फरक फरक हुन्छ । त्यहि फरक फरक वातावरणमा फरक फरक विचार, सोचाई, र गराई हुनु स्वभाविक हो । तर त्यस देशको सामाजिक, आर्थिक तथा भौगोलिक वातावरणलाई जो गाउन त्यस देशको बुद्धिजिविहरू, सामाजिक कार्यकर्ताहरू, राजनैतिक दलका नेताहरू, सामाजिक संस्थाहरू तथा सार्वजनिक पद ओगटेर बसेका पदाधिकारीहरूको अहम भूमिका हुने गर्दछ । त्यस समाजका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरूको आचरण विचार खानपान तथा अन्य कुराहरू त्यस समाजका अन्य समुदायले अनुसरण गर्ने गर्दछ । विद्यार्थीहरूलाई कस्तो शिक्षा दिने भन्ने कुरा शिक्षकमा धेरै किसिमले निर्भर गर्दछ । शिक्षकले गतिले शिक्षा दिएपनि सबै विद्यार्थी गतिले हुन्छ भन्ने होइन । तर शिक्षकले नै गतिलो शिक्षा नदिए विद्यार्थीहरू कसरी गतिलो हुन्छ । आफ्नो विद्यार्थीहरू उच्च शिक्षा हासिल गरेर उच्च तहमा पुगेर राम्रो राम्रो काम गर्‍यो भने राम्रा शिक्षकहरू भित्रभित्र हर्षले गदगद हुन्छ । तर खराब शिक्षकहरूको मनमा भन्ने भित्रभित्र द्वेष हुन्छ र भित्रभित्र रिसाएको हुन्छ ।

नेपालको परिप्रेक्षमा त्यसता शिक्षकहरू र बुद्धिजीवी भनाउँदा छन । जस्तै सधैं सत्तामा पुगेका दलका नेताहरूले जस्तो सुकै अपराध गरेपनि त्यसलाई धाक्छोप गर्न त्यसैको गुनगान गर्ने गरेका धेरै उदाहरण भेटिन्छ । उहाँहरूको निहित स्वार्थ भनेको प्रधानमन्त्रीको सल्लाहकार बन्ने, त्यो नपाए नीजि सचिवालयको स्वकिय सचिव बन्ने, केहि सप नलागे कुनै देशको राजदूत बन्ने, त्यो पनि नपाए कहि एनजिओ, आइएनजिओको अध्यक्ष बन्ने प्रतिक्षामा लाइनमा उभिने मनसाय प्रकट हुने गर्दछ । त्यही कारणले गर्दा पनि नेपालका राजनैतिक नेताहरूले त्यस्ता बुद्धिजीवीहरूलाई औलामा पनि गर्निदैन फलस्वरूप नेपालको यो दुर्दशा भएको मैले स्विकारेको छु । नेपालमा एक थरी बुद्धिजीवि छन् जो सत्तासँग कुनै सम्बन्ध गाँस्ने मनसाय राख्दैन तर निष्पक्ष रूपले देश र जनताको हितको लागि कलम चलाउँदै गर्छ । त्यस्ता बुद्धिजीवीहरू सत्तामा विराजमान नेताहरूलाई पटकै मनपर्दैन र तिनीहरूको सल्लाह सुभावलाई बेवास्ता गर्दछ ।

सरकारले महाकाली सम्झैता (सर्वोच्च अदालतबाट सन्धिको निर्णय) भएपछि नेकपा एमालेले सडक संघर्ष गरे फलस्वरूप नागरिकले ज्यान पनि गुमाए । तर आफू सत्तामा पुगे पछि उक्त पार्टीका वरिष्ठ नेता हालको अध्यक्षले एउटा सभामा उक्त सन्धिको २२ अर्ब रुपैयाँ वर्षेनी लाभ गर्छ त्यसकारणले विरोध गर्नु कुनै औचित्य नभएको पुष्टि

गरे । उक्त सन्धि अनुसार पञ्चेश्वर परियोजनालाई हानि हुने गरी नेपालले कहीा पनि पानी उपभोग गर्न पाउँदैन । त्यस्तो प्रावधान उक्त सन्धिमा उल्लेख गरेको छ । यतिका वर्षमा पनि पञ्चेश्वर परियोजनाको काम सुरु गरेको छैन । तत्कालीन समयमा उक्त सन्धिको भारतमै धेरै विरोध भएको थियो । त्यस्तै नेपाली कांग्रेसका वरिष्ठ नेता प्रदिप गिरीको (त्यस बेलाको नेका प्रजातन्त्र) अन्तरवार्ता सुन्ने मौका पाए। उक्त भेटवार्तामा उहाँको दार्शनिक कुराहरू सान्धै रोचक र घोचक थियो । एउटा प्रसंगमा उहाँले ५ लाख युवाहरूलाई रोजगारी तालिम दिने सरकारको योजना भएको खुलासा गर्नु भयो । उक्त संख्या नेपालको जन संख्याको अनुपातमा करिब ४ प्रतिशत हुन आउँछ । तर हालसम्म कहिकै त्यसरी तालिम दिएको आधिकारिक पुष्टि भएको पाइँदैन । यी पात्रहरू केवल उदाहरण मात्र हो । उहाँहरूलाई कुनैपनि बदनियतले प्रस्तुत गर्न खोजिएको होइन ।

अहिलेको अवस्थामा दुबै काँग्रेस एक भएकै दशक भैसकेको छ । देशका राजनैतिक दलका नेतादेखि लिएर बुद्धिजीवीहरूले यसरी जनतालाई भुलभुलैयामा र गुमराहमा राख्ने काम गर्दा कसरी देश उभो लाग्ला । राजनैतिक दलका नेताहरू र बुद्धिजीवीहरूले नै देशलाई हाक्ने हो अरुले हाक्न सक्दैन । यस्तै रवैया अपनाउने हो भने राजनैतिक नेता तथा बुद्धिजिविहरू यो देशका कलंक साबित हुँदै जानेछ र जनताबाट तिरस्कृत हुनेछ । यसले देशलाई ठूलो क्षति भएको छ । बहुदलीय व्यवस्था कायम भैसकेको केहि समयपछि प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइरालाले संसद पक्ष र विपक्षका केही नेताहरू राजासँग गुहार माग्न राज दरवारमा बिन्तिपत्र चढाउन पुगे । त्यो नेपाली इतिहासमा बहुदलीय व्यवस्थाको ठूलो कलंक थियो । त्यस कार्यले नेपालका नेताहरू राज्य संचालन गर्न असक्षम भएको प्रमाणित गर्दछ ।

नेपाली जनताहरू धेरै सोझा भएकै कारण ठूला पार्टीहरूले गल्तीहरू गर्दै गए । भएको गल्तीलाई सुधार्नु भन्दा सत्तामा बस्नको लागि अरु गलत कामहरू गर्दै गए । यहि कारणले देशका धेरै युवाहरू निराश छन् फलस्वरूप दैनिक १७ सय दरले विदेश पलायन हुँदैछन् ।

नेपालका राजनैतिक पार्टीहरूको इतिहास हेर्ने हो भने पञ्चायतकालमा भारतीय सेना, बेलायती सेना तथा केहि मुलुकमा नेपाली युवाहरू जवानका भर्ना गर्ने केन्द्रहरू खोलेका थिए । काँग्रेस नेकपा एमाले हालका एमाओवादी तथा अन्य दलहरूले पञ्चायत कालमा विदेशी भर्ती केन्द्र बन्द गर भनेर विरोध गर्दथ्यो । अहिले तीन दलहरू नै सत्तामा हालीमुहाली

गरिरहेका छन् । नेपाली युवाहरू विदेशी सेनाको भर्ती केन्द्र बाहेक मानपावर कम्पनी खुलेआम खोल्न दिएर विदेशी कामदारको रूपमा बेचबिखन गरेको छ । आखिर के छ त्यस भर्ति केन्द्रहरूमा । आफैले विरोध गरेको नीतिलाई आफैले किन प्रोत्साहन दिँदै छन् यी दलका नेताहरू ।

नेपालको पहिले र अहिलेको सन्दर्भलाई केलाएर हेर्ने हो भने नेपाली जनताले लेख्ने र बोल्ने स्वतन्त्र बाहेक केही ठोस् उपलब्धी सरकारले दिएको महसुस मैले गर्न सकेको छैन । बहुदलीय प्रजातन्त्रको उपलब्धी पछि नेपाली जनताले धेरै आशाका किरणहरू देखेको थियो । तर गणतन्त्र स्थापना भईसकेपछि पनि ती आशाका किरणहरू तुषारापात भएको छ । दलका नेताहरूले धेरै आश्वासन दिएको छ । यति सम्म कि देशमा बनाइएका ठूलठूला महलहरू समेत भागबन्दा गरेर गरिबलाई उपलब्ध गराउने । बैंकको ढुकुटीबाट पैसा निकालेर गरिबलाई बाँढी दिने आश्वासन समेत दिन पुगे । तर समयले कोल्टे फेन्टो दलका नेताहरू सत्तामा पुग्न छिमेकी देश भारतको आर्शीवाद लिन लामनै लाग्न थाल्यो । सत्ता प्राप्तिको लागि असमान सन्धिहरू गर्न तछ्छाडमछ्छाड नै गर्न तम्से । दिल्ली दौडमा को पहिला हुने प्रतियोगिता नै चलाए नेताहरूले केवल मन्त्रीको कुर्सीको लागि । नेपालका ठूला दलका नेताहरूलाई दिमागमा बुद्धि भर्ने काम दिल्लीले गरे तर आफ्नो बुद्धिको भाँडोमा बिको लगाए । परिणामस्वरूप दिल्लीको इच्छा अनुसार असमान सन्धिहरू गर्दै गए । नेताहरूले देश भन्दा आफू ठूलो ठाने । त्यस्तै नेपाली काँग्रेसका प्रधानमन्त्री कृष्ण प्रसाद भट्टराईले नेपाललाई सिंगापुर बनाई दिने आश्वासन दिए । काठमाडौंको सबै सडक मेलम्चीको पानी ल्याएर धोई दिने आश्वासन दिए । उहाा स्वर्गवास हुनु भएको पनि वर्षौ भइसक्यो तर मेलम्चीको पानी हाल सम्म मेलम्चीमै छ । त्यस्तै गणतन्त्रको पहिलो प्रधानमन्त्री एवं नेकपा माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालज्यूले त्यसैको सिको गरी नेपाललाई स्विजरल्याण्ड बनाउने आश्वासन दिए । १०,००० मेघावाट बिजुली निकालेर सबै जनताले उपभोग गर्न पाउने र देशको कायापलत गरेर विकासको निर्माण गर्ने अठोट गर्‍यो । त्यो पनि ९ वर्ष पुरा भएर १० वर्ष तेकै छ । नेपालको गति कहा पुगेको छ, के भएको छ जनताको आँखाले दुरबिन सरी देखेको छ । यस्ता कुरा नेताहरूले नबुझेको कसरी पत्याउने । नेपाली जनताहरू सोझा भएकै कारण ठूला पार्टीका नेताहरूले जनता र देशलाई धोखा दिँदै गए । ठूलठूला आश्वासन कै भरमा आर्शीआशमा जनतालाई भुलाएर १० वर्ष युद्धले १० हजार मानिसले अनाहक ज्यान गुमाउनु पर्थ्यो ।

२०४८ मा प्रजातन्त्र प्राप्तपछि राष्ट्रिय योजना आयोगको उपाध्यक्ष पदमा आशिन हुने अवसर पाएका हालका अर्थमन्त्रीले कान्तिपुर दैनिक पत्रिकामा देशमा उत्पादन गर्दा देशलाई घाटा भएको प्रतिक्रिया दिए र आयात गर्दा देशलाई फाईदा भएको वकालत गरे ।

हालकै कान्तिपुर दैनिकमा दिएको समाचार अनुसार नेपालको आर्थिक अवस्थाको बारेमा प्रकाशित गर्दै नेपालको बस्तु निर्यातको तुलनामा आयात भ्रष्टाचार गुणाले बृद्धि भएको तथ्याङ्क प्रकाशित गर्‍यो । यस तथ्याङ्कले हाल सम्मका नेपालमा शासन गरेको सबै पार्टीहरू असफल भएको साबित हुन्छ । २०४८ देखि २०७१ सम्मको २३ वर्षे अवधीमा धेरै समय शासनको कार्यभार नेपाली काँग्रेसले पाएको छ र हालकै रामशरण महतले अर्थमन्त्रीको कार्यभार बढी पाउनु भएको छ । यस हिसाबले देशलाई कंगाल बनाउनमा यहि अर्थमन्त्रीको ठूलो देन रहेको साबित हुन्छ ।

इतिहासलाई कोट्याएर हेर्दा २०६३ पहिला आफ्नो कार्यकालमा अविश्वासको प्रस्तावलाई छलन प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले आफ्नो पद जोगाउन धेरै काला कर्तुतहरू गरे । देशको सर्वोच्च निकाय प्रतिनिधि सभाका सांसदहरूलाई अपहरण गर्ने, होटेलमा राखेर सुरासुन्दरीको प्रयोग गर्ने, बिरामीको बहना बनाई विदेश भ्रमण गराउने, पजेरो काण्ड र संसदको पेन्सन सुबिधा, आदि इत्यादि धेरै घृणित कामहरू गरे र अन्तमा नेपालको प्रजातन्त्रलाई राजदरबारमा बुझायो र दरबारबाट असक्षम घोषणा भयो । त्यस पछि नेकपा एमालेका नेता माधव नेपालले पनि प्रधानमन्त्री हुन आमाको क्रिया नै नगरी राजाको आह्वान बमोजिम प्रधानमन्त्री हुन दरबारमा निवेदन चढाउन पुगे तर प्रधानमन्त्री हुन पाएन । तर भाग्य ठूलो रहेछ २०६३ को संविधान सभाको चुनावमा हारेपनि माओवादीको बाहुबल प्रयोग गरी प्रधानमन्त्री भएर देखायो ।

मैले देखेको नेपालको राजनैतिक नेताहरू र केहि बुद्धिजीवीहरूको सत्यतथ्य यहि हो । हामी भन्दा पनि धेरै पछि परेका देशहरू जसलाई हामीले पहिला आर्थिक सहयोग पनि गरेको थियो । ती देशहरू अहिले हामी भन्दा आर्थिक र सामाजिक रूपले धेरै माथि उन्नतिमा छन् । नेताहरूकै सक्षमताले देशलाई प्रगति पथमा लग्यो । तर हाम्रा नेताहरूको अक्षमताले प्रगतिको भन्दा दुर्गतिमा देशलाई लगेको पुष्टि हुन्छ ।

त्रिविको नयाँ उपकुलपति पार्टी कार्यकर्ता होइन प्राज्ञलाई बनाउनुोस्

डा. गोविन्द केसी, डा. जीवन क्षेत्री

श्री सुशील कोइरालाज्यू प्रधानमन्त्री तथा कुलपति, त्रिभुवन विश्वविद्यालय,

यहाँको भ्रष्टाचारप्रति शून्य सहनशीलता भन्ने नारा कति यथार्थमा देखियो र कति मजाकमा परिणत भयो भन्ने कुरा इतिहासले मूल्याङ्कन गर्ने नै छ। तर देशको कार्यकारी प्रमुखले देशमा विभिन्न र थिति बसाल्न चाहियो वा सुशासनको दिशामा कुनै कदम चल्न चाहियो भन्ने त्यसले नेपालजस्तो अराजकता र दण्डहीनता व्याप्त भएको देशमा समेत धेरै फरक पार्न सक्छ भन्नेमा दुविधा छैन।

त्यसैले यहाँको सुशासनप्रतिको प्रतिबद्धतालाई साँच्चो मानेर यहाँलाई एउटा महत्वपूर्ण आग्रह गर्दछौं। यहाँको नेतृत्वकालमा सुशासनको अपेक्षा गर्ने धेरै नागरिकहरू निराश भएपनि त्यसको मतलब कुनै असल काम हुनै सक्दैनन् भन्ने हैन। त्यस्तै असल र उदाहरणीय कदम चाल्ने मौका अहिले यहाँसामु भएको सम्झाउन यो पत्र लेखिएको हो।

त्रिभुवन विश्वविद्यालयका पदाधिकारीहरूको पदावधि अब सकिनै लागेको छ। उनीहरू निवृत्त भएपछि पदाधिकारी छान्दा निकट विगतमाभै पार्टीप्रतिको वफादारी हरेर नभई कुनै बेला तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले गर्नुभएँ ल्याकत र इमानदारी हरेर कुनै

प्राज्ञलाई त्रिविको उपकुलपति बनाउनुहुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौं। उपकुलपतिभै रेक्टर र रजिष्ट्रार पनि दलीय भागबण्डाका आधारमा नभई वरिष्ठता र कार्य दक्षताका आधारमा गर्ने हो भनेमात्र देशकै नेतृत्वदायी विश्वविद्यालयको उन्नति र प्रगति सम्भव हुने देखिन्छ।

त्रिवि पदाधिकारीहरूको अहिलेको टीमले त्यस्तो संवेदशील पदमा पुगेर कतिसम्म पदको दुरुपयोग र अपमान गरेको छ भन्ने उनीहरूको यो अवधीका गतिविधिहरूले एउटा पुरानो लोक कथाको याद गराउँछन्।

कुनै दुष्टले जीवनभर धेरै मानिसलाई दुःख दिएपछि मर्नुअघि भन्थ्यो रे अब जीवनको अन्तिम घडीमा म आफ्ना अपराधको प्रायश्चित्त गर्न चाहन्छु। त्यसका लागि मरेपछि मेरो मुखमा बाँस ठोकिदिनु। सोझा मानिसहरूले उसले भन्नेभै गरे तर लाख घाटमा पुग्न नपाउँदै पुलिसले बाँस कोचेर हत्या गरेको अभियोगमा सबै मलामीलाई पक्रेर लग्यो।

कथाको शिक्षा गलत नियत भएको मानिसले जीवनभर र जीवनपछि समेत गलत काम गरिरहन्छ। यो कथालाई त्रिभुवन विश्वविद्यालय नामको देशकै ज्येष्ठ र कुनै बेलाको प्रतिष्ठित विश्वविद्यालयका पदाधिकारीहरूले फेरि एकचोटी सम्झाएका छन्।

विगत चार वर्षको कार्यकालमा राजनीतिक भागवण्डाबाट नियुक्त भइआएका पदाधिकारीहरूले त्रिविलाई कुन हालतमा पुऱ्याए, त्यसलाई दोहोर्‍याइरहनु जरुरी छैन। सुधार र प्रगतिको त कुरै छाडौं, चिकित्साशास्त्र अध्ययन संस्थान (आइओएम) लगायतका राम्रै अवस्थामा भएका त्रिविका अंगहरूलाई आफ्नो निहित स्वार्थका लागि धराशायी बनाउँदै लैजानु उनीहरूको कार्यकालको 'लिंगेसी' बनेको छ। बारम्बार चर्को प्रतिरोध नभएको भए अहिलेसम्म पार्टी कार्यकर्ताहरूलाई आइओएम पदाधिकारी बनाएर देशभर अन्धाधुन्ध नयाँ मेडिकल कलेज खोलेर विनागुणस्तर चिकित्साका शैक्षिक कार्यक्रमहरू चलिरेका हुने थिए भन्नेमा शंका छैन। त्यसो गर्न नसकेपछि आइओएम टुक्राएर वा त्यसलाई निस्तेज पारेर भएपनि सम्बन्धन दिने प्रयास भएकै हुन्। सरकारसित भएको पछिल्लो सम्झौतापछि आफ्ना षड्यन्त्रपूर्ण योजनाबाट उनीहरू पछि हटेका हुन् कि भन्ने हामी धेरैलाई लागेको थियो।

तर लोक कथामा मरेपछि मुखमा बाँस ठोकिदिनु भन्ने मानिसजस्तै कार्यकालका अन्तिम हप्ताहरूसम्म पुग्दा उनीहरूको बदनियतपूर्ण प्रयास जारी भएको कुरा सार्वजनिक

भएको छ। एमबीबीएस कार्यक्रम महाराजगन्जबाट विनाआधार कीर्तिपुरमा सार्ने प्रयास असफल भएपछि विगतमा भएको समझदारीको उल्लङ्घन गर्दै अब बीडिएस कार्यक्रम आइओएमसँग समन्वय नै नगरी कीर्तिपुरमा चलाउन प्रयास गरिएको र आँखा रोग विभागहरू जबरजस्ती कीर्तिपुर सार्ने निर्णय गरिएको भनेर समाचारहरू आइरहेका छन्। जबकि विगतमा कार्यक्रम सार्ने योजनबारे अध्ययन गर्न बनेको एउटा समितिले आइओएमअन्तर्गत चिकित्साका कुनै पनि कार्यक्रम बिस्तार गर्नुपर्ने भए आइओएम परिसर महाराजगन्जभित्रै बिस्तार गर्न र अन्यत्र नसार्ने स्पष्ट सुझाव दिइसकेको छ।

एकातिर वर्षौंदेखि चलेर दैनिक सयौं बिरामीलाई सेवा दिने विभाग अर्कोतिर सेवा सञ्चालनका लागि भनेर कुनै अमूक संस्थासित भएको सम्झौता पठनपाठनका लागि वास्तवमा बिरामीलाई सेवा दिइरहेका सिकाइ सम्भव हुने विभाग चाहिने हुन् कि कागजमा अस्तित्वमा रहेका विभाग? जुन विषयमा हजारौं बिरामी, सयौं विद्यार्थी र दर्जनौं चिकित्सक-शिक्षकको सरोकार हुन्छ, त्यस्तो विषयको निर्णय पहिले कीर्तिपुरका पदाधिकारीहरूले लिएर आइओएम डिन कार्यालयलाई त्यसको जानकारीमात्र दिनु कति उचित

हो? ती विभागहरू धराशायी भएर गए पनि त्रिवि पदाधिकारीहरू र तिनका राजनैतिक मालिकहरूलाई केही फरक नपर्ला तर तिका नाच कार्यका लागि किन अरुले मूल्य चुकाउने?

त्यसबाट हेर्ने क पछिल्लोपटक सरकारसित भएको सम्झौतामा नयाँ सम्बन्धन वा विस्तारका कुनै पनि काम अधि नबढाउने बर उच्चस्तरीय आयोग बनाएर विगतमा त्रिविलगायतका निकायले गरेको अनियमितता छानविन गर्ने भनेर स्पष्ट भनिएको छ। उक्त छानविन आयोगले काम गरिरहेको बेला त्रिवि पदाधिकारीहरूले यस्ता निर्णय लिनु भनेको आयोगको मानमर्दन र अपमान हो।

प्रधानमन्त्रीज्यू, देश र समाज अघि बढ्ने हो भने भविष्यतिर दृष्टि भएको स्वाभिमानी नेतृत्वको विकल्प छैन, चाहे तयो राजनीतिमा होस् वा त्रिविजस्तै राज्यको कुनै अंगमा होस्। त्रिविलगायतका आम मानिसको शिक्षा (परोक्ष रूपमा स्वास्थ्य) सित सरोकार राख्ने अंगहरू दलीय वा गुटगत स्वार्थपूर्तिका माध्यममा बदलिँदा अहिले नेपालको भविष्य अन्धकार हुँदै गइरहेको छ। नागरिकहरूको शिक्षा र स्वास्थ्यमै खेलवाड भएपछि, नागरिकहरू नै अशिक्षित र अस्वस्थ हुने अवस्था भएपछि, यो देशको सर्वाङ्ग

विकास कसरी सम्भव होला?

भण्डै वाक्यपिच्छे लोकतन्त्र शब्द प्रयोग गर्दै यहाँले लोकतन्त्रका लागि आफूले गरेको जीवनभरको संघर्षको जिकिर गर्नुहुन्छ। तर ल्याकत भएका जनताका छोराछोरी अपमानित भएर देश छाड्न बाध्य पारिने अनि राजनीतिक दललाई आत्मा बेचेका सीमित लम्पटहरू राज्यका सबै अंगका नेतृत्वमा पुगिरहने हो भन्ने हाम्रो लोकतन्त्र कसरी बलियो होला? तपाईंहरू जस्तो देशको कार्यकारी निकायको शीर्षस्थलमा बस्ने मानिसहरूले व्यक्तिगत, गुटगत र दलगत स्वार्थबाट माथि उठ्न नसक्ने हो भन्ने हामी सबैको प्रगति र समृद्धिका द्वारहरू बन्द भएर जाने निश्चित प्रायः छ।

याद रहोस्, यो वा त्यो व्यक्ति त्रिवि पदाधिकारी हुनुपर्छ भन्ने हाम्रो आग्रह हैन, न त राजनैतिक आस्थाशून्य मानिस पदाधिकारी हुनुपर्ने भन्ने नै हो। पदाधिकारीमा त त्यस्तो व्यक्ति आउनुपर्छ जो सार्वजनिक आस्थालाई थाँती राखेर संस्थाको स्वार्थलाई केन्द्रमा राखेर काम गर्नसक्छ। अहिलेभै पार्टीको स्वार्थका लागि संस्थालाई समेत तिलाञ्जली दिने अपमानजनक शर्तमा पदाधिकारी बनाउने तुच्छ

क्रमशः ५ पृष्ठमा

microtech m & e pvt. ltd.

(Building Services)

भूकम्प पीडितलाई सस्तोमा घर

चाहिने जग्गा : १ देखि २ आना

ट्वाइलेट/बाथरूम : १ देखि २ वटा

किचन रुम : १ वटा

वेड रुम : २ देखि ३ वटा

लिभिङ्ग रुम : १ वटा

मूल्य : रु. ३,३५,००० देखि रु. १०,४७,००० सम्म

हाम्रा अन्य सेवाहरू:

Light Steel structure द्वारा निर्मित **Villa House** तथा बहु-तल्ले घरहरू पनि उपलब्ध छन्।

सम्पर्क : स्वेतकाली मन्दिर, सुवर्ण शम्शेर मार्ग, वालुवाटार, काठमाण्डौ

Tel.: 977-1-4000507, 4000508

E-mail: mande@mos.com.np

website : www.microtechmne.com

संविधानको पहिलो मस्यौदाबारे

नेपाल मजदुर किसान पार्टीको संशोधन प्रस्ताव

नेपाली जनताको लामो संघर्षपछि जनताबाट निर्वाचित संविधानसभाबाट संविधान घोषणा हुँदैछ। संविधानको पहिलो मसौदाको प्रस्तावनामा “जनआन्दोलन र जनसंघर्षपश्चात् संविधान घोषणा भएको” उल्लेख छ। प्रस्तावनाअनुसार नेपाल र नेपाली जनताको दीर्घकालीन हित हुने संविधान घोषणा गर्न संविधानको पहिलो मस्यौदा जनताको प्रतिक्रियाको लागि नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गरी सार्वजनिक गरी सुझाव संकलन गर्ने काम भइरहेको छ। संविधानसभाको छलफलमा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सभासदहरूले संविधानमा समावेश हुनुपर्ने विषयहरू प्रस्तुत गर्नु भएको थियो। तर संविधानको पहिलो मस्यौदामा ती विषयहरू समावेश गरिएनन्। नेपाल मजदुर किसान पार्टीले प्रस्तुत गरेका विषयहरू समावेश गरी संविधान घोषणा नगरिए नेपाल र नेपाली जनताको दीर्घकालीन हित हुनेछैन। तसर्थ नेपाल मजदुर किसान पार्टीले उठाउँदै आएको संविधानमा राख्नुपर्ने विषयहरू सुझाव संकलन उपसमितिमार्फत् पुनः पेश गरेका छौं:-

१. प्रस्तावना-

जनताको सार्वभौम अधिकार, संसदको सर्वोच्चता, स्थानीय निकायको स्वायत्तता र विकेन्द्रीकरणको अधिकारलाई आत्मसात् गर्दै, उल्लेख गरी मिलाउनु पर्ने।

२. नेपाल राज्य- धारा ८

नेपाल “..... वैज्ञानिक समाजवादअनुमुख” उल्लेख गरी मिलाउनु पर्ने। यो संविधान प्रारम्भ हुँदाको बखतको क्षेत्रफल १,४७,९८९ वर्ग किमी, भनी उल्लेख गर्नुपर्ने।

नेपालको ७१ स्थानमा ६० हजार हेक्टरभन्दा बढी अतिक्रमित नेपाली भूमि फिर्ता गर्न कुटनीतिक पहल गर्नेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

३. राष्ट्रिय गान धारा ८

राष्ट्रिय जनावर “..... एक सिङ्गे गैडा.....”, उल्लेख गर्नुपर्ने।

४. नागरिकता- धारा १२ र १३

आमा र बुबा दुवै वंशजको आधारमा नेपाली नागरिक भएकाका सन्तानले मात्र वंशजको आधारमा नेपाली नागरिकता पाउनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

सम्बन्धित प्रदेशबाट प्राप्त हुने सेवा, सुविधा र अवसर सजिलै प्राप्त गर्न प्रदेशको नागरिकताको व्यवस्था गर्ने र आवश्यकतानुसार केन्द्रको पनि नागरिकता पाउने व्यवस्था गर्नेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

देशको सार्वभौमिकता रक्षाको लागि नेपाली नागरिकले विदेशीसंग विवाह गर्न पाउने

छैन, उल्लेख गर्नुपर्ने।

अङ्गीकृत नेपाली नागरिकता प्राप्त गरेका नेपालीका सन्तानले वंशजको आधारमा नेपाली नागरिकता पाउने छैन, उल्लेख गर्नुपर्ने।

देशको सार्वभौमिकता रक्षा गर्न र देश नवउपनिवेश हुनबाट रोक्नको लागि गैरआवासीय नेपालीले परिचयपत्र, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र वा अन्य सहूलियतको पत्र नपाउने व्यवस्था गर्नेछ, मिलाउनु पर्ने।

५. सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने हक- धारा २१

देशको हितविरुद्ध विदेशीसंग सन्धि सम्झौता गर्ने, भ्रष्टाचार गर्ने, मानव हत्या, आगजनी, महिला हिंसा र बलात्कार तथा अन्य मानवताविरोधी गम्भीर अपराध गर्नेलाई मृत्युदण्डको सजाय दिइनेछ, थप्नुपर्ने।

६. समानताको हक- धारा २३

धर्म, वर्ण, जाति, लिङ्ग र संस्कृतिको आधारमा भेदभाव गरिने छैन, “पैतृक सम्पत्ति” को सट्टा “पुख्र्यौली सम्पत्ति” मा लैङ्गिक भेदभावविना सबै सन्तानको समान हक हुनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

७. आमसञ्चारको हक- धारा २४

मादक पदार्थ, धुम्रपान, हल्का पेय पदार्थको विज्ञापन गर्न पाइने छैन, नेपाली संचार माध्यमको विज्ञापनमा नेपाली नागरिकको स्वर, भाषा, चित्र, चलचित्र प्रस्तुत हुनु पर्नेछ, थप्नुपर्ने।

८. सम्पत्तिसम्बन्धी हक- धारा ३०

नेपाली नागरिकको सम्पत्तिको सीमाङ्कन गरिनेछ, विदेशमा सम्पत्ति राख्न नपाउने व्यवस्था गरिनेछ, कृषि उत्पादन बढाउन जमिन जोत्नेलाई वितरण गरिनेछ, थप्नुपर्ने।

९. धार्मिक स्वतन्त्रताको हक - धारा ३१

धर्म व्यक्तिगत विश्वासको विषय भएको हुँदा लोभलालच देखाएर वा जबरजस्ती धर्म परिवर्तन गराउन नपाउने तर सैद्धान्तिकरूपले धर्ममा अनास्था जाहेर गर्न पाउनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

१०. शिक्षा सम्बन्धी हक - धारा ३६

उच्च मावि शिक्षा निःशुल्क र अनिवार्य तथा विश्वविद्यालय शिक्षा निःशुल्क गरिनेछ, विदेशी विश्वविद्यालयको सम्बन्धनका कलेजहरू संचालनमा रोक लगाइनेछ, नक्कली शैक्षिक प्रमाणपत्र निर्माण गरिदिने र पेश गर्नेहरूलाई कडा कारवाही

गरिनेछ, थप्नुपर्ने।

११. श्रमको हक- धारा ३८

सरकारी कोषबाट पारिश्रमिक र सुविधा पाउने कर्मचारीलाई ट्रेड यूनियन र सामुहिक सौदाबाजीको हक हुने छैन, तर निजी क्षेत्रमा यो हक हुनेछ,

व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिकाका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको अवकाश उमेर समान हुनेछ, थप्नुपर्ने।

१२. स्वास्थ्यसम्बन्धी हक- धारा ४०

प्रत्येक नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त गर्ने हक हुनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

१३. महिलाको हक- धारा ४३

महिलालाई सुत्केरीअगाडि एक महिना र सुत्केरीपछाडि दुई महिना तलब-ज्यालासहितको विदा र गर्भवती महिलालाई आवश्यक अन्य सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ,

महिलालाई विदेशमा लगी बेच्ने, म्यानपावर कम्पनीको नाममा ठगी गर्ने, भुक्त्याएर गलत ठाउँमा विवाह गरिदिनेलाई क्षतिपूर्तिसहित मृत्युदण्डसमेतको सजाय दिइनेछ,

राज्यको प्रत्येक संरचनामा कामदार महिलाको जनसंख्याको अनुपातमा प्रतिनिधित्व गराइनेछ, थप्नुपर्ने।

१४. बालबालिकासम्बन्धी हक - धारा ४४

प्रत्येक गाविस र नगरपालिकाका वडामा शिशुश्याहार केन्द्र र बालोद्यानको व्यवस्था गरिनेछ, थप्नुपर्ने।

१५. 'दलित' सम्बन्धी हक धारा- ४५

“आर्थिक रूपले विपन्न वर्गको हक” उल्लेख गर्नुपर्ने।

१६. जेष्ठ नागरिकको हक- धारा ४६

जेष्ठ नागरिकलाई आदर निकेतनको व्यवस्था गरिनेछ, थप्नुपर्ने।

६० वर्ष नाघेका सबै जेष्ठ नागरिकलाई समान निर्वाह भत्ता वा निवृत्तिभरणको बन्दोबस्त गरिनेछ, थप्नुपर्ने।

१७. सामाजिक न्यायको हक- धारा ४७

आर्थिकरूपले पछाडि परेका वर्गलाई जनसंख्याको अनुपातमा राज्यको संरचना तथा सार्वजनिक सेवामा सहभागिताको हक हुनेछ। सामाजिक न्यायको लागि उत्पादनका मुख्य मुख्य साधन र सेवा सामाजिकीकरण गरिनेछ, मिलाउनु पर्ने।

१८. नागरिकका कर्तव्य- धारा ५२

देशद्रोही र जनद्रोहीविरुद्ध राज्यलाई सूचना दिनु प्रत्येक नागरिकको कर्तव्य हुने,

हरेक नेपाली नागरिकले देशको स्वतन्त्रता, स्वाधीनता र सार्वभौमिकतालाई ‘आँखाको नानी’ जस्तै जोगाउन कर्तव्यनिष्ठ रहने,

आफ्नो देशको रक्षा र हितको विरोधमा विदेशीहरूलाई गुप्त र रक्षा मामिलाको सूचना दिने तथा जनताको हितविपरित काम गर्ने देशद्रोही र जनद्रोहीबारे राज्यलाई सूचना दिने,

हरेक नागरिकले जातीय, क्षेत्रीय र भाषागत मेलमिलाप र सद्भावनाको निम्ति कार्यरत रहने तथा देशको विभिन्न भाषा, साहित्य, कला र संस्कृतिलाई माया र आदर गर्ने,

देशको भू-अखण्डता र सीमा तथा सम्पत्ति सुरक्षाको निम्ति हरेक नागरिक स्वयम्सेवक हुन सदा तत्पर रहने,

टुहुरा-टुहुरी, अशक्त, विधवा र जेष्ठ तथा असहाय नागरिकहरूको सेवामा सहयोग गर्ने,

श्रमको सम्मान गर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हुने, थप्नुपर्ने।

१९. राज्यको स्वरूप- धारा ६०

भूगोल र प्राकृतिक श्रोत साधनको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा हिमाल-पहाड-तराई समावेश चौध(१४) प्रदेश बनाइनेछ,

चौध प्रदेशको नाम देहायबमोजिम हुनेछ: मेची, कोशी, सगरमाथा, जनकपुर, नारायणी, बागमती, लुम्बिनी, गण्डकी, अन्नपूर्ण, राप्ती, भेरी, कर्णाली, सेती र महाकाली (प्रदेशको सिमाङ्कन नक्सा संलग्न छ)

देशको रक्षा, परराष्ट्र, राष्ट्रिय यातायात, संचार, मुद्रा,

अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार, विज्ञान तथा प्रविधि, खनिज र जलश्रोत, हुलाक, भंसार, आदि संघीय सरकारमा निहित हुनेछ,

अवशिष्ट अधिकार संघमा निहित रहनेछ,

संघको केन्द्रीय विश्वविद्यालय हुनेछ,

कृषि, उद्योग, शिक्षा, स्वास्थ्य, प्रादेशिक स्तरको खनिज, जलश्रोत, यातायात, घरेलु तथा कुटी र व्यवसाय, प्रादेशिक कर, भाषा र संस्कृति आदि प्रदेश सरकारको मातहत हुनेछ,

आत्मनिर्णयको अधिकारसहित जातजाति र भाषाभाषीको आधारमा प्रदेश गठन गरिने छैन,

प्रदेशमा जनमत संग्रहको व्यवस्था हुने छैन, थप्नुपर्ने।

२०. राज्य शक्तिको बाँडफाँट- धारा ६१

स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची- ७ मा पुराना नगरपालिकाहरू (काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, विराटनगर, वीरगंज, पोखरा, नेपालगंज) लाई विश्वविद्यालय संचालन गर्ने अधिकार हुनेछ,

स्थानीय निकायमा बेचबिखन हुने र उत्पादन हुने बस्तुमा स्थानीय निकायले आवश्यकतानुसार थप कर लगाउन सक्नेछ, थप्नुपर्ने।

२१. राष्ट्रपति- धारा ६५

देशको छिटो-छरितो विकास गर्न र सत्ताको भागबण्डा रोक्न जनताबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति व्यवस्था गरिनेछ,

राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपति एउटै भाषा र जातिको हुने छैन, थप्नुपर्ने।

२२. कार्यकारिणी अधिकार- धारा ७८

राष्ट्रपतिले आफ्नो अनुकूल संसद सदस्यबाहेकको सानो मन्त्रिमण्डल गठन गर्नेछ,

कार्यकारिणी अधिकार राष्ट्रपतिको नेतृत्वमा बनेको मन्त्रिपरिषदमा हुनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

२३. प्रतिनिधिसभाको गठन- धारा ८८

प्रतिनिधिसभा निर्वाचन मिश्रित सदस्य समानुपातिक प्रतिनिधित्व (MMPR) को आधारमा हुनेछ,

प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभा र प्रदेशसभाका सदस्यहरूको प्रत्याह्वानको व्यवस्था हुनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

२४. राष्ट्रियसभाको गठन र सदस्यहरूको पदावधि- धारा ९०

प्रत्येक प्रदेशबाट तीन-तीन जना सदस्यहरू निर्वाचन भई राष्ट्रियसभाको गठन हुनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

२५. संघीय संवित्त कोष- धारा ११८

यो कोषको आधा बजेट स्थानीय निकायमार्फत विकास निर्माणमा खर्च गरिनेछ,

विदेशी ऋण र अनुदान चालू खर्चमा लगाइने छैन, थप्नुपर्ने।

२६. अदालतहरू- धारा १३०

देश र व्यापक नेपाली नागरिकको हितमा न्याय बन्दोबस्त गर्न सर्वोच्च अदालतका प्रधानन्यायाधीश, प्रदेश अदालतका मुख्यन्यायाधीश र जिल्ला अदालतका न्यायाधीश एवं अन्य न्यायाधीशहरू सम्बन्धित क्षेत्रमा चुनाव गराई नियुक्ति गर्नेछ,

अदालतभित्रका ढिलासुस्ती, अनियमितता र भ्रष्टाचारबारे संघीय संसदका सदस्यहरूले सदनमा बोल्न पाउने छन्, थप्नुपर्ने।

२७. प्रदेशसभाको गठन- धारा १७५

प्रदेशसभाको गठन मिश्रित सदस्य समानुपातिक प्रतिनिधित्व (MMPR) बाट गरिनेछ, थप्नुपर्ने।

२८. स्थानीय निकाय- भाग १६ र १७

जिल्ला, नगर, गाविसको संरचना र वडा यथावत राखिनेछ,

स्थानीय निकायको प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्यहरू जनताबाटै प्रत्यक्ष निर्वाचित हुनेछन्,

पूर्वाधार (फोहरमैला व्यवस्थापन, फोहर ढल उपचार पोखरी, स्नातकोत्तर तहसम्मको अध्यापन हुने सरकारी कलेज, एक सय शैय्याको सरकारी अस्पताल, खानेपानीको बन्दोबस्त, बस पार्क र मनोरञ्जन पार्क) को व्यवस्था गरी नगरपालिका घोषणा गर्नेछ,

देशको सन्तुलित विकास गर्न र ठूलठूला शहरको जटिलताबाट देशलाई जोगाउन स-साना शहरको विकास गर्नेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने।

२९. गाउँसभाको गठन- धारा २२१

वडाध्यक्ष एक र वडा सदस्य चार गरी पाँच जना सम्बन्धित वडाबाट प्रत्यक्ष निर्वाचन गरिनेछ, मिलाउनु पर्ने।

३०. नगरपालिकाको गठन- धारा २२२

वडाध्यक्ष एक र वडा सदस्य चार गरी पाँच जना सम्बन्धित वडाबाट प्रत्यक्ष निर्वाचन गरिनेछ, मिलाउनु पर्ने।

३१. कर लगाउन वा ऋण लिन नपाइने- धारा २२७

क्रमशः ५ पृष्ठमा

साहित्य स्तम्भ

कविता

- विजुता श्रेष्ठ
कमल स्कूल, बल्लु

अखण्ड मेरो देश नेपाल

शान्तिको सन्देश बोकी छहराउने छन् छाँगा-छहरा
बहुमूल्य जुडिबुटी र खानीयुक्त छन् पाखा-पहरा
सर्वोच्च शिखर सगरमाथा हो हाम्रै देशको हिमाल
सार्वभौम, स्वतन्त्र, अनि अविभाज्य देश हाम्रो नेपाल ।

चम्पा, चमेली र गुराँस फुल्दछन् पाखा बस्तीमा
बुद्ध, भृकुटी र सीता जन्मे हाम्रै धरतीमा
विविध धर्म, वर्ण, जाति, भेषभुषा छन् अनेक
तर देशमा संकट आए सबै हुन्छन् एक ।

मोती माला भैं लाग्दछ हिमाल, पहाड, तराई
नेपाली नै हौं हामी कोही छैनन् पराई
सामर्थ्य र पहिचालसहित बनाउनु पर्दछ संविधान
धरोधर्म, सत्यसत्य यसमै हुनेछ नेपालीको सम्मान ।

शत्रु सामु नि भुकेनौं कहिल्यै निरीह रहेर
विश्व सामु चिनारौं बरु देशलाई बहादुर भएर
नमूना देश संसारभरिकै लागेन, कहिल्यै ठेस
विभाजित रहेन कहिल्यै अखण्ड मेरो देश नेपाल ।

संविधानको.....

उपदफा १ को सट्टा “स्थानीय निकायले निर्णय नगरी कर लगाउन वा ऋण लिन पाइने छैन”, उल्लेख गर्नुपर्ने ।

३२. संवैधानिक आयोगहरू-
भाग २०. २१. २२. २३. २४.
२५. २६. २७ र २८

सबै आयोगका प्रमुख, अध्यक्ष र उच्च पदाधिकारीहरू सम्बन्धित क्षेत्रमा निर्वाचन गरी नियुक्ति गरिनेछ,

भाग २७- “राष्ट्रिय दलित आयोग” को सट्टा “आर्थिकरूपले विपन्न वर्गको आयोग”, उल्लेख गर्नुपर्ने ।

३३. महान्यायाधिवक्ता-
धारा २५७

महान्यायाधिवक्ता सम्बन्धित क्षेत्रमा निर्वाचन गरी नियुक्ति गरिनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने ।

३४. संविधान संशोधन- धारा २६८

संसदको सर्वोच्चता एवं स्थानीय निकायको स्वायत्तता र विकेन्द्रीकरण विपरीत हुनेगरी, उत्पादनका मुख्य मुख्य साधन र सेवाहरूमा राज्यको स्वामित्व विपरीत हुनेगरी तथा निर्वाचनमा पाएको मतको आधारमा दललाई मान्यता दिने शर्त राखी निर्दलीयतातर्फ पुनः फिर्ता हुनेगरी संविधान संशोधन नहुने, थप्नुपर्ने ।

३५. सन्धि-सम्झौता- धारा २७८

मस्यौदामा.....

ए माओवादीका शम्भुराम महर्जनले संविधानमा समावेशी कुरा राम्रो छ भन्नु भयो ।

रमेश महर्जनले वडाको निर्वाचनमा अध्यक्ष सहित प्रत्यक्ष निर्वाचित हुनुपर्ने, गिरीराज भण्डारीले सभासदहरूको योग्यता स्नातकसम्म हुनुपर्ने,

डा. प्रभात सापकोटाले स्वास्थ्य निःशुल्क हुनुपर्ने, सूचना केन्द्रको व्यवस्था हुनुपर्ने, नेकाका राजकुमार नकर्मिले संविधान मस्यौदामा जनताको भावना समेट्नुपर्ने बताउनुभयो ।

सुभाष दिनेमा नजरराम महर्जन, रमेश कुमार महर्जन, सुभद्रा अर्याल, राम नेपाली, सानुभाई विक, पार्वती थापा मगर, बल बहादुर थापा, अमर बहादुर पौडेल, सृजना श्रेष्ठ, चन्द्र कुमारी महर्जन, ध्रुव महर्जन, सुजिन्द्र महर्जन, बद्रीलाल महर्जनलगायतले संविधान मस्यौदामाथि सुभाष दिनुभएको थियो ।

त्रिविकी.....

प्रवृत्तिबाट अब नेपालको राजनैतिक नेतृत्व मुक्त हुनेपर्छ ।

पछिल्लो समयमा संस्थागत भइसकेको त्यो प्रवृत्तिबाट अलगगिएर त्रिविमा सक्षम र प्राज्ञिक नेतृत्व ल्याउने स्वर्ण अवसर यहाँसामु छ ।

यति याद दिलाउनु हाम्रो कर्तव्य थियो, आफ्नो जिम्मेवारी उत्तरदायित्वपूर्वक निभाउने वा ननिभाउने यहाँको इच्छाको कुरा हो । तर फेरि पनि विगतमा भैं राजनीतिक दलहरू र तिनका

दुवै सदनको संयुक्त समितिको दुई तिहाई बहुमतबाट स्वीकृत गरिनेछ, थप्नुपर्ने ।

३८. स्थानीय निकाय सम्बन्धी व्यवस्था- २८२

संविधान घोषणा भएको तीन महिनाभित्र स्थानीय निकायको चुनाव गर्ने र तीन महिनाभित्र स्थानीय निकायको चुनाव नभएमा २०५४ सालको स्थानीय निकायमा निर्वाचित प्रतिगमनकारी नभएका इच्छुक जनप्रतिनिधिहरू स्थानीय निकायको अर्को निर्वाचन नभएसम्मको लागि स्वतः पुनःस्थापना हुनेछ, थप्नुपर्ने ।

३९. विविध

सेना एवं प्रहरीका प्रमुखहरू तथा विश्वविद्यालयका उपकुलपति, शिक्षाध्यक्ष, रेक्टरजस्ता उच्च पदहरू सम्बन्धित क्षेत्रबाट निर्वाचन गरी नियुक्ति गरिनेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने ।

नेपालको हितविपरीतका विदेशीसँगको सन्धि-सम्झौताहरू खारेज गरिनेछ, थप्नुपर्ने ।

३६. पदाधिकारीको नागरिकतासम्बन्धी विशेष व्यवस्था- २८२

राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, प्रधानन्यायाधीश र न्यायाधीशहरू, प्रतिनिधिसभाका सभामुख, उपसभामुख, संघ र प्रदेशका मन्त्री र सदस्य, सुरक्षा निकायका प्रमुख, प्रदेशका प्रमुख, उपप्रमुख, प्रदेशका मुख्यमन्त्री, अन्य मन्त्री र सदस्य, स्थानीय निकायका पदाधिकारी, सदस्य, सरकारी र गैरसरकारी सेवामा रोजगारी आदिको लागि वंशजको आधारमा नेपाली नागरिक हुनु पर्नेछ, उल्लेख गर्नुपर्ने ।

३७. संसदीय सुनुवाई सम्बन्धी व्यवस्था- धारा २८३

पाँगा माविमा बधाई तथा अभिनन्दन

कीर्तिपुर । पाँगा माध्यामिक विद्यालयबाट प्रवेशिका परीक्षा २०७१ मा उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई २ गते शनिबार विद्यालयको प्राङ्गणमा बधाई तथा अभिनन्द कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष एवं कार्यक्रमका सभापति प्रा.डा. नन्द बहादुर महर्जनको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रममा वहाँले विद्यार्थीहरूलाई विद्यालयमा नै उच्च शिक्षामा पनि सफलताको कामना गर्नुभयो ।

विद्यार्थीहरूले प्रवेशिका उत्तीर्ण पछि उच्च शिक्षाको लागि बाटो खुलेको मात्र हो मिहेनत गरी आफूले रोजेको विषयमा विशेषज्ञता हासिल गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा विद्यालयका

प्रिन्सिपल श्यामसुन्दर महर्जनले विद्यालयको प्रगतिबारे जानकारी दिनुभयो ।

कार्यक्रममा दीर्घ सेवा पदक शिक्षकहरू हरिगोविन्द महर्जन, शान्ता सापकोटा र सुजिता

महर्जनलाई प्रदान गरिएको थियो भने विद्यार्थीहरूको तर्फबाट उत्कृष्ट विद्यार्थी सागर ओझा, शिक्षक सम्मना महर्जन र विद्यालयका निर्देशक र मेश मान महर्जनले आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गरेको थियो ।

गुटहरूबीच भागबण्डा गरेर आत्मसम्मान विक्री गरेर आउने नेतृत्व फेरि त्रिविमा दोहोरियो र संस्था, विद्यार्थी र आम नागरिकको हितविपरीत जथाभावी गर्न थाल्यो भने हाम्रो सामु संघर्षमा ओर्लनुको विकल्प रहनेछैन ।

विगतमा भएका संस्थाहरूलाई घराशायी पारिनु भएन भनेर आन्दोलन भएको थियो भने अब त भन् एजेण्डाहरू थपिसकेका छन् कम्तीमा स्वास्थ्य र चिकित्सा शिक्षाको क्षेत्रमा प्रगति र सुधारका लागि माथेमा समितिको प्रतिवेदनले मार्ग प्रशस्त गरेको छ र उक्त प्रतिवेदन कार्यान्वयनका लागि हामी जस्तोसुकै कदम चाल्न तयार छौं ।

तसर्थ हाललाई यहाँ समक्ष हाम्रो विनम्र अनुरोध के छ भनेः

१) कुलपतिका नाताले आइओएमका कुनैपनि शैक्षिक

कार्यक्रमहरू कीर्तिपुर सार्ने कदम तत्काल सच्याउन आफ्नै छानबिनको घेरामा परेका त्रिवि पदाधिकारीहरूलाई बाध्य पारियोस् र छानबिन आयोगले दोषी ठहर्‍याएमा उनीहरूलाई तत्काल कारवाही गरियोस् ।

२) त्रिविमा दलीय भागबण्डाका आधारमा नभई वरिष्ठता र कार्य क्षमताका आधारमा नयाँ पदाधिकारी नियुक्त गरियोस् ।

३) माथेमा प्रतिवेदन अविलम्ब सार्वजनिक गरेर कार्यान्वयनमा लगियोस् ।

४) चिकित्सा विश्वविद्यालय निर्माण र काठमाडौं विश्वविद्यालयले अनियमिततापूर्वक दिएको सम्बन्धन रोक्नेलगायतका विगतमा भएका अन्य सहमतिहरू इमानदारीपूर्वक पालना गरियोस् ।

यति गर्न सक्ने हो भने कार्यकालको उत्तरार्द्धमा रहनुभएका

यहाँबाट नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्रमा सुशासनको दिशामा उल्लेख्य योगदान पुग्ने स्पष्ट छ । विविध स्वार्थ समूहहरूको दबाबका कारण आफ्नो कर्तव्यबाट यहाँ चुक्नुभयो र माथेमा प्रतिवेदन कार्यान्वयनमा तदारुकता देखाइएन तथा विगतमा भैं प्राज्ञिकता शून्य र आत्मसम्मान बेचिसकेकाहरूलाई भागबण्डाका नाममा त्रिवि पदाधिकारी बनाएर ल्याइयो भने त्यो अवस्थाविरुद्ध हामी निकट भविष्यमै संघर्षमा उत्रने र त्यसले निम्त्याउने अप्रिय अवस्थाका लागि नेपाल सरकार नै जिम्मेवार हुने पनि अवगत गराउन चाहन्छौं ।

स्थितिको गम्भीरतालाई बुझी उचिन निर्णय लिनुहुनेछ भन्ने अपेक्षासाथ,

यहाँका शुभचिन्तकहरू,
डा. गोविन्द केसी
डा. जीवन क्षेत्री

भर्ना खुल्यो !

भर्ना खुल्यो !!

शैक्षिक शत्र २०७२ का लागि

+2

Science

Management Stream मा

धमाधम भर्ना लिइदैछ ।

समयमै सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

सम्पर्क समय :

विहान ७ बजे देखि ४ बजे सम्म

लेवोरेटरी उच्च मावि

कीर्तिपुर, टियू गेट, फोन नं. ४३३१७९०

Admission Open !

+2 Management Humanities Education

Many scholarships are available

Computer Science # Hotel Management
Mass Communication # Sociology

Affiliated to T.U.

BBS & B.Ed.

MANGAL

HSS/MULTIPLE CAMPUS

Kirtipur Municipality-3

Tel: 4330544, 4335560

